

Språk i gatubilden

- uppfattningar och preferenser bland språkbrukare i Grankulla och Karis

Väinö Syrjälä

Helsingfors universitet

Lingvistiska landskap, eller språket som syns i gatubilden, har hittills inte undersökts i större omfattning i Norden. I detta föredrag tar jag upp hur språkbrukare bosatta i tvåspråkiga städer i Finland upplever det lingvistiska landskapet runt omkring dem. Jag undersöker hurdana uppfattningar av språk i gatubilden invånarna i städerna Grankulla och Karis i västra Nyland har och i vilken mån dessa uppfattningar motsvarar den verkliga språksituationen. Vidare undersöker jag hurdana preferenser för användningen av olika språk i det offentliga rummet man har och om dessa realiserar i dagsläget i det verkliga språkbruket. Speciellt fokus ligger på uppfattningar av och preferenser för användningen av svenska i det lingvistiska landskapet.

Det huvudsakliga materialet om språkbrukarnas egna uppfattningar och preferenser har jag samlat in genom en enkät som varit tillgänglig på internet på både svenska och finska. För jämförelser har jag även undersökt de aktuella lingvistiska landskapen, genom att fotografera alla skyltar (med text) inom centrala områden i de två städerna och analysera i vilken omfattning olika språk förekommer i gatubilden.

Undersökningen av de lingvistiska landskapen visade att i enlighet med språklagen är offentliga skyltar genomgående tvåspråkiga, medan kommersiella skyltar visar större variation. Främmande språk, med undantag för engelskan, förekommer väldigt sällan och i huvudsak bara som namn.

Språkbrukarnas uppfattningar stämmer generellt sett väl överens med de verkliga förhållandena när det gäller de inhemska språken och engelska, även om det finns vissa skillnader språkbrukare emellan. Däremot beaktas andra främmande språks närvaro endast av några enskilda informanter. Preferenserna varierar mer mellan informanter: majoriteten är nöjd med ett språkbruk som motsvarar (deras uppfattning av) dagens situation. Några har dock starka åsikter gällande användningen av olika språk och i kommentarerna förekommer både stöd för tvåspråkigheten och motstånd mot svenskan, t.ex. genom kommentarer som att "man borde använda bara finska på skyltar finansierade med skattemedel".